

ПРОЕКТ НОВИХ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНОДАВЧОГО УРЕГУЛЮВАННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Запропоновано основні положення до проекту Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», які безпосередньо урегулюють проведення оперативно-пошукових та оперативно-розшукових заходів. Акцентовано на необхідності законодавчого визначення поняття та змісту оперативно-розшукових заходів, поняття, змісту й переліку заходів оперативного пошуку з метою виконання конкретних завдань оперативно-розшукової діяльності до початку оперативної розробки за оперативно-розшуковою справою. Запропоновано новий перелік оперативно-розшукових заходів.

Ключові слова: *основні засади організації оперативно-розшукової діяльності, сили та засоби оперативно-розшукової діяльності, гласні заходи оперативно-розшукової діяльності, оперативно-пошукові заходи, оперативно-розшукові заходи.*

Постановка проблеми. Зміни кримінального процесуального законодавства та стрімкий розвиток кримінальних тенденцій на тлі складної криміногенної обстановки в країні виявили недоліки законодавчого та відомчого урегулювання оперативно-розшукової діяльності щодо боротьби зі злочинністю, зумовлюючи *актуальність* означеної проблематики.

Стан дослідження. Окремі аспекти, які стосуються вирішення проблем правового урегулювання застосування оперативно-розшукової діяльності, досліджували С. В. Албул, В. О. Глушков, Г. О. Дущейко, О. Є. Користін, Є. Д. Лук'янчиков, В. А. Некрасов, Д. О. Ноздрін, О. О. Подобний, М. Б. Саакян, Є. Д. Скулиш, М. В. Стацак, В. В. Тіщенко, В. В. Шендрик та ін.

Мета статті – сформулювати нормативні положення щодо правового урегулювання проведення оперативно-пошукових та оперативно-розшукових заходів для ефективної протидії сучасній злочинності та залучити науковців і практиків до їх обговорення з метою розроблення сучасних норм для Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», а також підзаконних відомчих нормативно-правових актів у згаданій сфері.

Виклад основних положень. Морально застаріле законодавче урегулювання оперативно-розшукової діяльності, низький рівень

підготовки відомчих нормативно-правових актів, які безпосередньо урегульовують повсякденну діяльність оперативних підрозділів поліції, недосконалість наявного відомчого нормативно-правового забезпечення, яке, хоча і зареєстроване в Міністерстві юстиції, часто суперечить окремим положенням інших законів, – не можуть позитивно впливати на оперативно-службову та оперативно-розшукову діяльність поліції, а випадки оскарження дійсно законної поведінки поліцейських просто паралізують їхню діяльність і створюють прецеденти до пасивної поведінки відносно конфліктних чи протиправних (злочинних) ситуацій. Правова захищеність поліцейського під час виконання службових обов'язків – один із способів підвищення ефективності протидії злочинності. Нині правоохоронна система в особі суб'єктів оперативно-розшукової діяльності потребує закону із зрозумілими для громадян конкретними ефективними інструментами боротьби із сучасною інтелектуальною організованою злочинністю із корумпованими зв'язками, якій давно відомі засоби, сили, методи, заходи і форми правоохоронної діяльності. Ми усвідомлюємо складність написання уніфікованого закону для всіх суб'єктів оперативно-розшукової діяльності, водночас пропонуємо на розсуд науковців та практиків окремі положення, які, вважаємо, повинні стати основою нового Закону «Про оперативно-розшукову діяльність», а відповідно і дієвим правовим інструментом ефективного убезпечення і громадян, і держави від злочинних посягань. Пропонуємо власне бачення окремих положень, що урегульовують суспільні відносини у галузі оперативно-розшукової діяльності, частина яких оприлюднена в наукових публікаціях. Перший розділ майбутнього Закону «Про оперативно-розшукову діяльність» повинен містити «Загальні положення», в яких статтю 1 необхідно присвятити «основним термінам», до яких пропонується обов'язково включити визначення: легендування, оперативна інформація, оперативна розробка, оперативно-розшукова справа, розкриття злочину. Залежно від структури Закону пропонуємо авторське бачення окремих його положень, сформульованих у вигляді статей, а саме:

Стаття «Поняття оперативно-розшукової діяльності»:

Оперативно-розшукова діяльність – це система гласних, оперативно-пошукових, оперативно-розшукових, розвідувальних, контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням сил та засобів оперативно-розшукової діяльності.

Стаття «Мета оперативно-розшукової діяльності»:

Метою оперативно-розшукової діяльності є попередження, виявлення і запобігання злочинам, кримінальним проступкам, зовнішнім та внутрішнім загрозам національній безпеці держави, припинення розві-

дувальних, терористичних та інших протиправних посягань спеціальних служб іноземних держав, організацій, окремих груп та осіб, виявлення й усунення сприятливих для цього умов, сприяння реалізації та захисту інтересів держави й суспільства, а також своєчасне забезпечення визначених законом органів державної влади фактичними даними про кримінальні тенденції та криміногенну ситуацію.

Стаття «Правова основа оперативно-розшукової діяльності»:

Правову основу оперативно-розшукової діяльності становлять Конституція України, цей Закон, інші закони, а також прийняті відповідно до них нормативно-правові акти.

Стаття «Основні засади організації оперативно-розшукової діяльності»:

1. Організація та координація оперативно-розшукової діяльності покладаються на керівників суб'єктів оперативно-розшукової діяльності залежно від компетенції та визначених завдань.

2. Порядок організації і здійснення оперативно-розшукової діяльності визначається законами України, підзаконними актами, у тому числі відомчими нормативно-правовими актами суб'єктів оперативно-розшукової діяльності, а у випадках, передбачених законом, – міжнародними, міжвідомчими нормативно-правовими актами.

3. Організація і тактика застосування спеціальних сил та засобів оперативно-розшукової діяльності, оперативно-пошукових, оперативно-розшукових, розвідувальних, контррозвідувальних заходів урегульовується відомчими нормативно-правовими актами суб'єктів оперативно-розшукової діяльності, прийнятими відповідно до цього Закону, і відноситься до інформації, яка охороняється Законом України «Про державну таємницю».

4. Оперативно-розшукова діяльність не є стадією кримінального провадження. Матеріали оперативно-розшукової діяльності можуть бути використані як приводи для відкриття кримінального провадження. Матеріальні носії інформації, отримані за результатами оперативно-розшукової діяльності, можуть бути використані як докази у кримінальному провадженні.

5. Для отримання дозволу суду на проведення оперативно-розшукового заходу, який тимчасово обмежує права і свободи людини, керівник оперативного підрозділу суб'єкта оперативно-розшукової діяльності звертається із клопотанням до суду. Клопотання про надання дозволу на проведення оперативно-розшукового заходу, постанову керівника оперативного підрозділу суб'єкта оперативно-розшукової діяльності на проведення оперативно-розшукового заходу, який не потребує дозволу суду, погоджує спеціальний прокурор відділу

нагляду за дотриманням законів в ході здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Клопотання складається окремо на кожному відомому (невідомому) особу та може містити кілька оперативно-розшукових заходів, які планується провести щодо такої особи.

Розгляд клопотань, а відповідно й ухвалення рішень, здійснюється суддею Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва та Севастополя, у межах територіальної юрисдикції якого знаходиться суб'єкт оперативно-розшукової діяльності. У виключних випадках, пов'язаних із можливістю розголошення інформації щодо запланованої оперативно-розшукової діяльності, оперативному підрозділу дозволяється звертатися із клопотанням до суду з іншою територіальною юрисдикцією, ніж суб'єкт оперативно-розшукової діяльності. Клопотання повинно бути розглянуто судом негайно, а у виключних випадках – не пізніше 3 годин з моменту його реєстрації в режимно-секретному органі суду. Перший та другий екземпляри ухвали про надання дозволу на тимчасове обмеження прав і свобод людини передаються органу (підрозділу) ініціатору проведення оперативно-розшукового заходу, а третій екземпляр ухвали зберігається в окремій номенклатурній справі в суді.

При організації розгляду клопотання та винесення відповідної ухвали забезпечення охорони державної таємниці покладається на суддю і за порушення законодавства про державну таємницю останній несе дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність.

Ухвалення судом рішення про відмову в наданні дозволу на тимчасове обмеження прав і свобод людини у зв'язку із проведенням оперативно-розшукового заходу повинне бути обґрунтованим та не виключає можливості повторного звернення оперативного підрозділу з клопотанням.

6. Оперативно-розшукова діяльність здійснюється гласно і негласно. Гласна оперативно-розшукова діяльність передбачає використання відкритих методів роботи у сфері виконання завдань оперативно-розшукової діяльності. Негласна оперативно-розшукова діяльність здійснюється із дотриманням принципів конспіративності, конфіденційності, оперативності, поєднання гласної і негласної роботи суб'єктів оперативно-розшукової діяльності. Негласний характер оперативно-розшукової діяльності є обов'язковою складовою оперативно-пошукових, оперативно-розшукових, розвідувальних, контррозвідувальних заходів, а також процесу організації і тактики застосування і використання сил та засобів оперативно-розшукової діяльності.

7. З метою вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності використовуються (застосовуються) сили оперативно-розшукової діяльності, засоби оперативно-розшукової діяльності, гласні заходи, оперативно-пошукові заходи, оперативно-розшукові заходи, розвідувальні заходи, контррозвідувальні заходи.

8. До сил оперативно-розшукової діяльності належать суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, особи, які конфіденційно співробітничать із суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, особи, які відкрито співробітничать із суб'єктами оперативно-розшукової діяльності шляхом надання відповідної допомоги.

9. До засобів оперативно-розшукової діяльності відносяться інформаційні та телекомунікаційні системи, оперативні обліки, оперативно-технічні засоби та обладнання, несправжні (імітаційні) засоби та службово-розшукові тварини.

10. Взаємодія суб'єктів оперативно-розшукової діяльності в межах їх компетенції урегульовується міжвідомчими нормативно-правовими актами таких суб'єктів.

Стаття «Гласні заходи оперативно-розшукової діяльності»

1. Гласні заходи оперативно-розшукової діяльності передбачають використання відкритих форм і методів роботи під час виконання завдань оперативно-розшукової діяльності.

2. Суб'єкт оперативно-розшукової діяльності, відповідно до покладених на нього завдань, уповноважений:

1) безперешкодно входити до приміщень підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності (крім іноземних дипломатичних представництв), до виробничих приміщень, складів, сховищ, які використовуються юридичними чи фізичними особами для зайняття підприємництвом;

2) проводити за участю власника, його уповноваженого представника, орендаря, іншого співробітника огляд виробничих, складських, торговельних, службових приміщень, транспортних засобів та інших місць зберігання майна чи його використання;

3) проводити перевірку фактичної наявності цінностей (грошових сум, цінних паперів, сировини, матеріалів, готової продукції, устаткування);

4) отримувати копії необхідних матеріалів про фінансові операції, матеріальні цінності, кошти, а також сировину і продукцію, стосовно яких є обґрунтовані підозри щодо причетності (використання) до протиправної діяльності;

5) одержувати від посадових, матеріально відповідальних осіб відомості й пояснення про виявлені ознаки протиправної діяльності чи інші факти порушення законодавства;

6) опечатувати каси, приміщення і місця зберігання документів, грошей, товарно-матеріальних цінностей у випадку виявлення ознак протиправної діяльності чи іншого порушення законодавства;

7) вимагати обов'язкового проведення перевірок, інвентаризацій та ревізій виробничої та фінансової діяльності підприємств, установ і організацій у випадку виявлення ознак протиправної діяльності чи іншого порушення законодавства;

8) залучати для здійснення ревізій і перевірок суб'єктів господарської діяльності працівників Державної фіскальної служби, фахівців відповідних міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, державних фондів, підприємств, установ і організацій, спеціалістів у конкретній галузі суспільних відносин;

9) брати участь у перевітках фінансово-господарської діяльності державних органів, підприємств, установ, організацій, а також юридичних чи фізичних осіб, незалежно від форм власності, які повністю чи частково отримують кошти із державного чи місцевого бюджету, кошти державних органів, підприємств, установ, організацій із державною часткою володіння;

10) вилучати за участю понятих у громадян і посадових осіб документи, що мають ознаки підробки, а також речі, предмети і речовини, товари, транспортні засоби, які містять ознаки протиправної діяльності або обмежені чи вилучені з цивільного обігу і перебувають у громадян без спеціального дозволу, а також безгосподарне майно і в установленому порядку вирішувати питання про його подальшу належність;

11) передавати вилучене майно, товари, речі, предмети, транспортні засоби на відповідальне збереження до державних підприємств, установ, організацій на тимчасове безоплатне збереження, а в разі неможливості збереження через швидку втрату якості чи псування вилученого – з подальшою реалізацією і поверненням отриманих коштів на окремий розрахунковий рахунок суб'єкта оперативно-розшукової діяльності;

12) безкоштовно одержувати від підприємств, установ, організацій і громадян інформацію, за винятком випадків, коли законом встановлений спеціальний порядок її одержання;

13) безкоштовно одержувати в установленому порядку від Національного банку та його установ, комерційних банків та інших кредитних установ необхідні відомості, копії документів, довідки про банківські операції та залишки коштів на рахунках об'єктів, що перевіряються, а від інших підприємств і організацій незалежно від форм власності – дані у формі довідок і копій документів про операції та розрахунки з підприємствами, установами й організаціями;

- 14) використовувати допомогу громадськості;
- 15) використовувати засоби масової інформації, глобальні телекомунікаційні мережі;
- 16) безкоштовно користуватися базами (реєстрами) даних органів державної влади;
- 17) здійснювати профілактичну (загальну, індивідуальну) діяльність із запобігання вчиненню кримінальних правопорушень. В разі виявлення осіб, які потребують попереджувального впливу, їм оголошується офіційне застереження про неприпустимість протиправної поведінки;
- 18) здійснювати інші повноваження, передбачені положеннями законів та підзаконних нормативно-правових актів, якими урегульовується діяльність конкретного суб'єкта оперативно-розшукової діяльності.

3. Гласні заходи оперативно-розшукової діяльності можуть поєднуватися із оперативно-пошуковими, оперативно-розшуковими, розвідувальними, контррозвідувальними заходами з метою легендування останніх, а також легендування сил і засобів оперативно-розшукової діяльності.

Стаття «Оперативно-пошукові заходи»

1. Оперативно-пошукові заходи – сукупність гласних, негласних дій, які не обмежують права і свободи людини, спрямовані на вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності та забезпечення кримінального провадження.

2. Оперативно-пошукові заходи проводяться до заведення оперативно-розшукової справи з метою виявлення, перевірки оперативної інформації.

3. Оперативно-пошукові заходи проводяться суб'єктами оперативно-розшукової діяльності або, за їх дорученням, іншими силами оперативно-розшукової діяльності, і не потребують узгодження із прокурором чи дозволу суду.

4. Оперативно-пошукові заходи можуть проводитися у комплексі із оперативно-розшуковими, розвідувальними, контррозвідувальними заходами.

5. Організація і тактика проведення оперативно-пошукових заходів визначається відомчими нормативно-правовими актами суб'єктів оперативно-розшукової діяльності.

6. До оперативно-пошукових заходів належать:

- 1) відвідування та огляд публічно доступних місць;
- 2) відвідування та огляд публічно недоступних місць за письмової згоди власника чи орендаря;

3) використання документів, технічних засобів та обладнання, транспортних засобів юридичних і фізичних осіб для конспірації;

4) оперативне маркування грошей, предметів, речовин, товарів, документів, засобів;

5) оперативне опитування;

6) оперативне ототожнення осіб, предметів, речовин, товарів, документів, засобів;

7) оперативне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження;

8) особистий пошук;

9) отримання довідково-аналітичної інформації (із відкритих джерел, державних інформаційних ресурсів (обліків, реєстрів, карток), в тому числі доступ до яких обмежений);

10) оперативне отримання даних про подію чи факт від фізичних чи юридичних осіб незалежно від форми власності;

11) перевірна закупка;

12) поліграфічне опитування;

13) профілактично-пошуковий захід;

14) спостереження за річчю або місцем у публічно доступних місцях;

15) спостереження за річчю або місцем у публічно недоступних місцях за письмової згоди власника чи орендаря;

16) радіотехнічна розвідка.

7. В процесі застосування оперативно-пошукових заходів допускається застосування криміналістичної техніки та засобів оперативно-розшукової діяльності з метою виявлення та фіксації будь-якої протиправної діяльності і забезпечення особистої безпеки під час виконання службових повноважень силами оперативно-розшукової діяльності.

8. Зафіксована інформація (дані) можуть бути використані для вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності, а також в інтересах кримінального провадження.

Стаття «Оперативно-розшукові заходи»

1. Оперативно-розшукові заходи – сукупність негласних конспіративних дій із використанням засобів оперативно-розшукової діяльності, які обмежують права і свободи людини, мають тимчасовий і винятковий характер, спрямовані на вирішення конкретних завдань оперативно-розшукової діяльності, забезпечення кримінального провадження в частині розшуку підозрюваного, обвинуваченого чи безвісно зниклого, інтересів суспільства і держави.

2. До оперативно-розшукових заходів належать:

1) аудіоконтроль місця;

- 2) аудіоконтроль особи;
- 3) відеоконтроль місця;
- 4) відеоконтроль особи;
- 5) візуальне спостереження за особою;
- 6) візуальне спостереження за річчю, місцем;
- 7) виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності;
- 8) дистанційне спостереження за особою;
- 9) дистанційне спостереження за річчю, місцем;
- 10) зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж;
- 11) зняття інформації з електронних інформаційних систем;
- 12) контроль за телефонними розмовами;
- 13) контрольована поставка;
- 14) контрольована закупка;
- 15) контроль кореспонденції, відправлень;
- 16) негласне отримання зразків для порівняльного дослідження з публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи;
- 17) негласне проникнення та огляд публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи;
- 18) установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу;
- 19) оперативна закупка;
- 20) оперативний експеримент;
- 21) організація перевірки фінансової, господарської й іншої діяльності юридичних, фізичних осіб, незалежно від форми власності;
- 22) оперативна установка;
- 23) створення і використання пасток;
- 24) створення й імітування діяльності легендованих юридичних, фізичних осіб.

3. За ухвалою суду, постановленої за клопотанням керівника оперативного підрозділу, погодженого з прокурором, застосовуються передбачені пунктами 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 21 частини другої цієї статті оперативно-розшукові заходи.

У клопотанні зазначаються:

- 1) найменування підрозділу, який виносить клопотання, та підрозділу, працівники якого залучаються до проведення заходу;
- 2) найменування та номер оперативно-розшукової справи, дата та підстави заведення відповідно до вимог цього Закону;
- 3) короткий виклад фактичних даних про протиправні діяння особи, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, у зв'язку з якими подається клопотання, обґрунтування необхідності проведення заходу;

- 4) вид заходу, термін і місце його проведення;
- 5) відомості про особу (осіб), місце або річ, щодо яких необхідно провести оперативно-розшуковий захід;
- 6) відомості залежно від виду заходу про унікальні ознаки, які дозволяють ідентифікувати об'єкт заходу;
- 7) вказівка на наявність раніше проведених оперативно-розшукових заходів стосовно конкретної особи за ухвалою суду;
- 8) інші відомості, що можуть мати значення для об'єктивної, повної та всебічної оцінки судом фактичних даних про протиправні діяння особи, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України.

Клопотання оформляється із дотриманням норм Закону України «Про державну таємницю» та вимог секретного діловодства відповідно до чинного законодавства.

У виключних випадках для розкриття злочинів середньої тяжкості допускається застосування оперативно-розшукового заходу, передбаченого пунктом 18 частини другої цієї статті.

4. За постановою керівника оперативного підрозділу, погодженого прокурором, застосовуються передбачені пунктами 13, 14, 19, 20 частини другої цієї статті оперативно-розшукові заходи. У виключних випадках контролювана закупка, оперативна закупка можуть проводитися для розкриття злочинів середньої тяжкості, якщо іншими способами запобігти, виявити і припинити злочинну діяльність не можливо.

5. За постановою керівника оперативного підрозділу застосовуються передбачені пунктами 6, 7, 9, 22, 23, 24 частини другої цієї статті оперативно-розшукові заходи. У виключних випадках візуальне спостереження за місцем, річчю, дистанційне спостереження за річчю, місцем можуть проводитися для розкриття злочинів середньої тяжкості, якщо іншими способами виявити і припинити злочинну діяльність не можливо.

6. У виняткових випадках суб'єкти оперативно-розшукової діяльності у межах своєї компетенції можуть без ухвали суду, за постановою керівника оперативного підрозділу, погодженого прокурором, розпочати здійснювати оперативно-розшукові заходи, передбачені пунктами 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 21 частини другої цієї статті:

- 1) виключно з метою запобігання вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину проти особи, запобігання і припинення терористичних актів та інших посягань на національну безпеку України, якщо іншим способом одержати інформацію не можливо;

2) з метою затримання осіб, що готують, вчиняють, вчинили тяжкий злочин або особливо тяжкий злочин, втекли з установ відбування покарання або з-під арешту, і осіб, що переховуються від органів досудового розслідування, прокурора чи суду, запобігання та припинення фактів посягання або можливого посягання на вчинення суспільно небезпечних діянь загальнонебезпечними способами, які можуть призвести до масової загибелі людей або заподіяння шкоди їхньому здоров'ю, пошкодження державних стратегічних інфраструктур, масштабних руйнувань, масових заворушень.

7. У випадках, передбачених частиною шостою цієї статті, суб'єкти оперативно-розшукової діяльності зобов'язані протягом 24 годин звернутися із відповідним клопотанням до суду із обґрунтуванням крайньої необхідності початку застосування оперативно-розшукового заходу і доцільності його продовження. У разі задоволення клопотання в ухвалі суду про надання дозволу на проведення оперативно-розшукового заходу обов'язково обґрунтовується законність початку застосування оперативно-розшукового заходу, а також законність отримання інформації до моменту винесення ухвали суду. У випадку відмови суду в задоволенні клопотання про надання дозволу на проведення оперативно-розшукового заходу вноситься вмотивована ухвала, в якій зазначаються обґрунтовані підстави прийняття такого рішення. Рішення є остаточним та оскарженню не підлягає. Початок проведення оперативно-розшукового заходу у випадках, передбачених частиною шостою цієї статті, та подальше звернення за дозволом суду виключають юридичну відповідальність прокурора та керівника оперативного підрозділу суб'єкта оперативно-розшукової діяльності за обмеження прав і свобод людини внаслідок застосування оперативно-розшукового заходу без ухвали суду в інтересах виконання завдань оперативно-розшукової діяльності та кримінального провадження. Якщо оперативно-розшуковий захід застосовувався відносно конкретної особи, така особа про це інформується у триденний термін з моменту винесення ухвали суду про відмову в наданні дозволу на проведення оперативно-розшукового заходу. У випадку, якщо інформування особи може призвести до викриття сил та засобів оперативно-розшукової діяльності, що належить до відомостей, які становлять державну таємницю, таке інформування відбувається у триденний термін після закриття оперативно-розшукової справи.

У випадку відмови суду у задоволенні клопотання проведення оперативно-розшукового заходу припиняється, а здобута інформація в повному обсязі незалежно від її змісту та її матеріальні носії підлягають знищенню. Прокурор, який погодив постанову суб'єкта оперативно-розшукової діяльності про проведення оперативно-розшукового

заходу, несе персональну відповідальність за фактичне знищення здобутої інформації та її матеріальних носіїв, а також відновлення тимчасово обмежених прав і свобод людини, про що інформує суд, який відмовив у задоволенні клопотання, протягом 24 годин з моменту винесення ухвали суду щодо відмови в наданні дозволу на проведення оперативно-розшукового заходу.

8. У разі виникнення необхідності вжиття невідкладних заходів для усунення небезпеки або загрози застосування сили проти особи, або здійснення інших протиправних дій, аудіоконтроль місця проживання, роботи, перебування особи, аудіоконтроль особи, відеоконтроль місця проживання, роботи, перебування особи, відеоконтроль особи, візуальне спостереження за особою; дистанційне спостереження за особою; зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, якими користується особа, зняття інформації з електронних інформаційних систем, якими користується особа, контроль за телефонними розмовами особи; контроль кореспонденції, відправлень особи, установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу особи можуть проводитися на підставі письмової заяви цієї особи, без дозволу суду і погодження прокурора, та контролюватися відповідним суб'єктом оперативно-розшукової діяльності.

9. Оперативно-розшуковий захід, передбачений пунктом 7 частини другої цієї статті, застосовується з метою запобігання, виявлення, припинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, що вчиняється у складі організованих форм злочинної діяльності, а також у разі загрози національній безпеці України, миру і безпеці людства й для встановлення осіб, які такі діяння готують. У виключних випадках допускається застосування зазначеного заходу для розкриття злочинів середньої тяжкості, якщо іншими способами запобігти, виявити і припинити злочинну діяльність не можливо.

10. Клопотання про надання дозволу на проведення оперативно-розшукового заходу, постанова про проведення оперативно-розшукового заходу складаються на кожну особу окремо та можуть містити декілька оперативно-розшукових заходів.

Висновки. Очевидно, що запропоновані положення мають стати початком формування ефективного нормативно-правового забезпечення оперативно-розшукової діяльності. Всім причетним до законотворчої діяльності необхідно усвідомити, що такий важливий правовий акт, як Закон «Про оперативно-розшукову діяльність» є фундаментальним та приймається не на один рік і без наділення суб'єктів оперативно-розшукової діяльності дієвими, а не декларатив-

ними повноваженнями, нейтралізувати прогресуючі сучасні кримінальні тенденції, а тим паче очікувати видимого результату боротьби із злочинністю – марна справа.

Лепеха О. Н., Кондратюк А. В. Проект новых положений законодательного урегулирования оперативно-розыскной деятельности

Приведены основные положения к проекту Закона Украины «Об оперативно-розыскной деятельности», непосредственно регулирующие проведение оперативно-поисковых и оперативно-розыскных мероприятий.

Акцентируется внимание на необходимости законодательного определения понятия и содержания оперативно-розыскных мероприятий, понятия, содержания и перечня мероприятий оперативного поиска с целью выполнения конкретных задач оперативно-розыскной деятельности до начала оперативной разработки в оперативно-розыском деле. Предложен новый перечень оперативно-розыскных мероприятий.

Ключевые слова: *основные принципы организации оперативно-розыскной деятельности, силы и средства оперативно-розыскной деятельности, гласные меры оперативно-розыскной деятельности, оперативно-поисковые мероприятия, оперативно-розыскные мероприятия.*

Lepekha O. M., Kondratyuk A. V. Project of new provisions of legislative regulation of operative investigation activity

Today law enforcement system represented by subjects of operative investigation activity needs a law with specific efficient instruments, which are clear to the citizens, against modern intelligent organized crime with links of corruption which has long been familiar with means, forces, methods, operations and forms of law enforcement activities.

The main provisions to the project of the Law of Ukraine «On operative investigation activity» which directly regulate a conduct of operative search and operative investigative operations have been provided. The focus has been made on necessity of statutory definition of concept and content of operative investigative operations, concept, content and list of operations of operative search aiming to perform particular tasks of operative investigation activity prior to criminal intelligence analysis on operative investigation case. New list of operative investigative operations has been provided. Statutory definition of concepts of force and means of operative investigation activity has been formed, concept and purpose of operative investigation activity have been clarified, organizational framework of its conducting has been described. The content of public operations of operative investigation activity has been revealed.

Key words: *main principles of organization of operative investigation activity, force and means of operative investigation activity, public operations of operative investigation activity, operative search operations, operative investigative operations.*

Стаття надійшла 19 серпня 2017 р.